

3. *Beatus qui legit & audit verba prophetia huius, & seruat ea, quae in ea scripta sunt: tempus enim propè est.*

Magno Satanæ astu factum fuisse non dubito, ut bonis etiam quibusdam viris obrepisse credatur dubitatio de huius libri autoritate. Prudentius verò & sanctius ab iis factum, qui sacrosanctâ eâ se habere professi sunt: quibus & ego non nunc primum assentiri cœpi. In ea enim semper fui sententia, sic etiâ intus dictante Spiritu sancto, cum hæc legerē ac relegerē sæpius adhibitis doctis & piis quibusdam expositionibus, quæ nobis penè pueris adhuc sub illa horrenda Romani Papatus tyrannide etiam & furtim legendæ suppeditabantur Dei providentiâ & singulari benedictione, quorundam etiam ministerio, quibus postea mundus magis placuit, quam Christus. Sic ergò statuo, lectu prorsus dignissimum esse librum: nec magis dubito eius scriptorem esse Ioannem illum dilectum à Domino discipulū, cuius & Euangelium habemus, & Epistolam longiusculam cum duabus aliis brevissimis omnino. Etsi enim styli dissimilitudo, fortasse quædam reperiri videtur inter hæc postrema, & illa priora eiusdem hominis scripta: quia tamen eius dissimilitudinis rationes optimæ afferuntur ab aliis, quas brevitati studens recensere ipse supersedeo, minimè debet leuissimus hic scrupulus nos remorari. Ego quidem certè Ioannis Euangelistæ & Apostoli genuinum sermonem hic quoque agnosco. Quod ad stylum etiam, inquam, & dicendi characterem attinget huius libri totius, magnam prorsus videtur mihi affinitatem habere cum Ioannis Euangelio, tribus etiam eius Epistolis. Agnosco enim ubique filiū tonitruī, ut eum cum fratre denominavit Dominus Iesus. Nam etsi mira spiritus mansuetudo apparet legentibus, in eo homine extitisse, & lene quoque ei fluxit flumen orationis: simul tamen rerum multa, & nescio quomodo verborum quoque ipsorum fulmina sentiuntur quædam.

Ioannem ergo Euangelistam, eundemque Apostolum, vnum (inquam) ex duodecim illis, & inter duodecim vnum ex tribus illis selectioribus, & quos columnas quasdam Ecclesiæ nominari solitos scribit Paulus ad Galatas: illum ipsum Ioannem esse scriptorem Apocalypsis, indubitatissimum (credo) debet esse. Quis enim alius (quæso) Ioannem se toties nominasset, vno hoc in libro, nisi Ioannes aliquis notissimus omnibus Ecclesiis? certè quiuis alius Ioannes eo præsertim tempore scribens, non simpliciter se Ioannem dixisset, sed cum additamento aliquo, quod declarationis vice esset. Quod si excipiat aliquis, Ioannem Euangelistam & Apostolum non solere nomen suum edere nec in Evangelicæ historia, nec in tribus Epistolis, sed de se partim tacere, partim ex notis aliquibus modestè insinuare quis-nā sit: ut cum dilectū Domino discipulum se scribit, & eum qui in vltima cœna recubebat super pectus Domini: respondeo, hic quia incredibilia & horrenda omnia de Romano Papatu futuro scribere iubebatur ab Angelo Domini Iesu, & ab ipso Domino Iesu, ideò nomen suum solenni quodam modo inferere, & in ipsis libri initiis, & in extrema eius clausula. Facit ergo præter suum morem illud Ioannes, quia præter morem omnem Ecclesiasticum futurus erat Romanus Papatus totus. Ne, inquam, conficta potius narrare, quam reuera extitura prædicere videretur Ioannes (adeò erant inaudita hominibus omnia, monstrosa, tartarea, dæmoniaca, & Diabolica omnia) propterea ad certissimam omnium istarū rerum fidem faciendam, quod aliis in scriptis suis non consuevit, ut nomen suum exprimat, hic facere iubetur, vel certè ex re ipsa quodam modo cogitur.

De quorundam locorum libri obscuritate (totum enim librum obscurum esse falsò sanè & odiosè dicitur, cuius tam multa sunt apertissima, & ita clara, ut nihil clarius) dicitur à nobis suo ordine, quod Deus dabit. Iam nunc tamen duo meritò affirmare ausim. Primum obscuritatis totam culpam nostram esse: & potest quidem nobis Dominus idem exprobrare, quod discipulis, cum non intelligerent illud, *Cauete vobis à fermento Phariseorum, Nondum intelligitis, neque meministis duo illo miracula quinque panum & septē panum? Quomodo non intelligitis, me non dixisse vobis de pane, ut caueretis à fermento Phariseorum?* Neque enim Erasmo assentiendum est scribenti contra apertissima Euangelistæ verba, noluisse Dominum illud tunc intelligi à suis. Nos etiam (inquam) si bene semper meminisset plurimum locorum veteris & Noui Testamenti, vel clariùs scriptorum, vel etsi obscuri videntur ipsi quoque, explicatorum tamen antea à nonnullis, faciliora quoque intellectu reperirentur nobis eorum quædam, imò multa, quæ in Apocalypsi intricatiora putamus. Deinde, quòd ad aliquam tantarum rerum explicandarum & enucleandarum difficultatem ita animum despondent quidam, ut legendi postea consilium omne abiciant, quasi nauseabundi: id verò non paruum vitium est, & cuiusdam etiam contemptus rerum sacrarum indicium. Potius enim eò magis nos ad earundem rerum subinde repetendam lectionem & meditationem cum reuerentia, & inuocatione nominis Dei, expergeri decebat. Vt sit etiam, quæ non intelligimus tota in sacris, veneranda tamen semper nobis esse debuerunt. Sic quippe Daniel sanctissimus propheta,